Przekład literatury pięknej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Lingwistyka stosowana	**Cykl dydaktyczny** 2023/24
Specjalność Lingwistyka stosowana (język niemiecki z angielskim)	**Kod zajęć** 09LSTJNAS.22S.04549.23
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy w module
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty specjalnościowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Marta Bąkiewicz
Prowadzący zajęcia	Marta Bąkiewicz

Okres	**Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 2	• Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy związanej z procesem tłumaczenia literackiego, warsztatem pracy tłumacza i wybranymi technikami i strategiami tłumaczenia tekstu literackiego
C2	Rozwijanie umiejętności krytycznej lektury tekstów z zakresu nauk humanistyki oraz interpretacji i analizy tekstów literackich
C3	Pogłębienie kompetencji językowych w zakresie języka niemieckiego i polskiego
C4	Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy porównawczej przekładów tekstów literackich
C5	Przekazanie wiedzy o specyficznych trudnościach związanych z przekładem literatury pięknej
C6	Rozwijanie umiejętności tłumaczenia pisemnego, w szczególności z języka niemieckiego na język polski
C7	Uświadomienie kulturotwórczej roli tłumacza i nabycie wiedzy o wybitnych polskich i niemieckich tłumaczy literackich
C8	Rozwijanie umiejętności poszerzania wiedzy, doskonalenie umiejętności translatorskich oraz pogłębienie umiejętności poszukiwania informacji źródłowych

Wymagania wstępne

- Ukończone studia licencjackie, specjalność translatoryka
- Znajomość języka niemieckiego na poziomie co najmniej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy – Student/ka:			
W1	posiada wiedzę o teorii i praktyce przekładu literatury pięknej, zna na poziomie rozszerzonym i właściwie stosuje pojęcia i terminologię specjalistyczną przedmiotu	LST_K2_W01, LST_K2_W02, LST_K2_W04	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
W2	zna i stosuje metody oraz narzędzia analizy i interpretacji dzieła literackiego dla celów przekładu literackiego	LST_K2_W01, LST_K2_W04	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
W3	rozumie i uświadamia sobie rolę tłumaczy literatury oraz wkład polskich i niemieckich tłumaczy literatury w dialog polsko-niemiecki	LST_K2_W04, LST_K2_W06	Kolokwium pisemne
W4	potrafi samodzielnie wykonać zadanie tłumaczeniowe, zidentyfikować napotkane problemy, dokonać korekty błędów, oraz uzasadnić zastosowane rozwiązania i dokonane wybory translatorskie, względnie zaproponować alternatywne rozwiązania	LST_K2_W01, LST_K2_W04, LST_K2_W06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W5	rozumie potrzebę doskonalenia znajomości języka niemieckiego i doskonalenie umiejętności świadomego posługiwania się poprawną polszczyzną; rozumie ponadto potrzebę pogłębiania wiedzy ogólnej i kulturowej oraz doskonalenia zdobytych umiejętności	LST_K2_W06	Prezentacja multimedialna, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
Umiejętności – Student/ka:			
U1	posiada wiedzę o teorii i praktyce przekładu literatury pięknej, zna na poziomie rozszerzonym i właściwie stosuje pojęcia i terminologię specjalistyczną przedmiotu	LST_K2_U05	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U2	zna i stosuje metody oraz narzędzia analizy i interpretacji dzieła literackiego dla celów przekładu literackiego	LST_K2_U05, LST_K2_U06	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U3	potrafi poddać krytycznej lekturze teksty naukowe z zakresu humanistyki, dokonując syntezy różnych metod, technik i strategii przekładu literackiego	LST_K2_U05, LST_K2_U06, LST_K2_U11	Prezentacja multimedialna, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U4	potrafi krytycznie analizować przekład tekstu literackiego oraz porównać istniejące przekłady tego samego tekstu wyjściowego, identyfikując i wskazując zastosowane przez tłumaczy techniki i strategie	LST_K2_U01, LST_K2_U05, LST_K2_U06, LST_K2_U08	Kolokwium pisemne
U5	rozumie i uświadamia sobie rolę tłumaczy literatury oraz wkład polskich i niemieckich tłumaczy literatury w dialog polsko-niemiecki	LST_K2_U06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U6	potrafi samodzielnie wykonać zadanie tłumaczeniowe, zidentyfikować napotkane problemy, dokonać korekty błędów, oraz uzasadnić zastosowane rozwiązania i dokonane wybory translatorskie, względnie zaproponować alternatywne rozwiązania	LST_K2_U01, LST_K2_U05, LST_K2_U08	Prezentacja multimedialna, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U7	rozumie potrzebę doskonalenia znajomości języka niemieckiego i doskonalenie umiejętności świadomego posługiwania się poprawną polszczyzną; rozumie ponadto potrzebę pogłębiania wiedzy ogólnej i kulturowej oraz doskonalenia zdobytych umiejętności	LST_K2_U05, LST_K2_U11, LST_K2_U12	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
Kompetencji społecznych – Student/ka:			
K1	posiada wiedzę o teorii i praktyce przekładu literatury pięknej, zna na poziomie rozszerzonym i właściwie stosuje pojęcia i terminologię specjalistyczną przedmiotu	LST_K2_K01	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
K2	rozumie i uświadamia sobie rolę tłumaczy literatury oraz wkład polskich i niemieckich tłumaczy literatury w dialog polsko-niemiecki	LST_K2_K01	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
K3	potrafi samodzielnie wykonać zadanie tłumaczeniowe, zidentyfikować napotkane problemy, dokonać korekty błędów, oraz uzasadnić zastosowane rozwiązania i dokonane wybory translatorskie, względnie zaproponować alternatywne rozwiązania	LST_K2_K01	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K4	rozumie potrzebę doskonalenia znajomości języka niemieckiego i doskonalenie umiejętności świadomego posługiwania się poprawną polszczyzną; rozumie ponadto potrzebę pogłębiania wiedzy ogólnej i kulturowej oraz doskonalenia zdobytych umiejętności	LST_K2_K04	Kolokwium pisemne, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kanon tłumacza literackiego (min. według Karla Dedeciusa, Henryka Bereski, Sławomira Błauta, Andrzeja Lama)	W1, W2, W3, W4, U3, U5, K1, K2	Ćwiczenia
2.	Główne zasady przekładu literackiego	W1, W2, W3, W4, W5, U3, U5, U7, K1, K2	Ćwiczenia
3.	Rola analizy i interpretacji dzieła literackiego w procesie przekładu	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U5, U6, U7, K1, K2	Ćwiczenia
4.	Granice przekładalności (kod leksykalno-semantyczny, kod kulturowy, kod estetyczny)	W1, W2, W3, W4, U1, U3, U5, U6, K1, K2	Ćwiczenia
5.	Interpretacja tekstu literackiego i krytyczna analiza jego przekładów	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U4, U5, U6, U7, K1, K3, K4	Ćwiczenia
6.	Na drugi brzeg – rzekotłumaczenie	W1, W2, W3, W4, U1, U5, U6, K1, K2, K3	Ćwiczenia
7.	„Przewoźnicy kultury” - kulturotwórcza rola tłumacza	W3, W4, U6, K1, K2	Ćwiczenia
8.	Tłumaczyć każdy może? - elementy kultury języka polskiego	W2, W3, W4, W5, U5, U7, K1, K2, K3, K4	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Metoda warsztatowa, Metoda projektu, Pokaz i obserwacja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Kryteria oceniania Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM: - bardzo dobry (bdb; 5,0): - dobry plus (+db; 4,5): - dobry (db; 4,0): - dostateczny plus (+dst; 3,5): - dostateczny (dst; 3,0): - niedostateczny (ndst; 2,0): Kolokwium pisemne oceniane wg poniższej skali: - bdb 92-100% - db+ 85-91% - db 76%-84% - dst+ 68-75% - dst 60%-67% - ndst 0-59% Kryteria oceny pisemnego tłumaczenia tekstu literackiego z języka niemieckiego na język polski (wraz z komentarzem) a) bdb - tłumaczenie napisane poprawną polszczyzną, z zastosowaniem właściwego stylu i rejestru - tłumaczenie zawiera mniej niż 3 błędy (gramatyczne, ortograficzne, stylistyczne) - tłumaczenie potwierdza znakomicie wykonaną analizę i interpretację tekstu literackiego w oryginale - znakomicie przygotowany komentarz zawierający: wyjaśnienia przez tłumacza fragmentów lub słów wymagających wyjaśnienia współczesnemu czytelnikowi, wyczerpujące uzasadnienie zastosowanych rozwiązań i dokonanych wyborów translatorskich, liczne propozycje alternatywnych rozwiązań, wskazujące na kreatywność tłumacza b) db+ - tłumaczenie napisane poprawną polszczyzną, z zastosowaniem właściwego stylu i rejestru - błędy gramatyczne, ortograficzne, stylistyczne mieszczą się w granicach od 4 do 5 - tłumaczenie potwierdza bardzo dobrze wykonaną analizę i interpretację tekstu literackiego w oryginale - bardzo dobrze przygotowany komentarz zawierający: wyjaśnienia przez tłumacza fragmentów lub słów wymagających wyjaśnienia współczesnemu czytelnikowi, uzasadnienie zastosowanych rozwiązań i dokonanych wyborów translatorskich, względnie dodatkowe propozycje alternatywnych rozwiązań c) db - tłumaczenie napisane poprawną polszczyzną, z zastosowaniem właściwego stylu i rejestru - błędy gramatyczne, ortograficzne, stylistyczne mieszczą się w granicach od 6 do 7 - tłumaczenie potwierdza dobrze wykonaną analizę i interpretację tekstu literackiego w oryginale - dobrze przygotowany komentarz zawierający: wyjaśnienia przez tłumacza fragmentów lub słów wymagających wyjaśnienia współczesnemu czytelnikowi, uzasadnienie zastosowanych rozwiązań i dokonanych wyborów translatorskich, względnie propozycji alternatywnych rozwiązań d) dst+ - tłumaczenie napisane poprawną polszczyzną, z zastosowaniem właściwego stylu i rejestru - błędy gramatyczne, ortograficzne, stylistyczne mieszczą się w granicach od 8 do 9 - tłumaczenie uwidacznia akceptowalnie wykonaną analizę i interpretację tekstu literackiego w oryginale - przygotowany komentarz zawierający wyjaśnienia przez tłumacza fragmentów lub słów wymagających wyjaśnienia współczesnemu czytelnikowi, uzasadnienie zastosowanych rozwiązań i dokonanych wyborów translatorskich, względnie propozycje alternatywnych rozwiązań wymagają doprecyzowania i uzupełnień, e) dst - tłumaczenie napisane poprawną polszczyzną, z zastosowaniem właściwego stylu i rejestru - tłumaczenie zawiera więcej niż 10 błędów gramatycznych, ortograficznych, stylistycznych - tłumaczenie uwidacznia niewystarczająco wnikliwie wykonaną analizę i interpretację tekstu literackiego w oryginale - przygotowany komentarz zawierający wyjaśnienia fragmentów lub słów wymagających wyjaśnienia współczesnemu czytelnikowi, uzasadnienie zastosowanych rozwiązań i dokonanych wyborów translatorskich, względnie propozycje alternatywnych rozwiązań jest skromny. Kryteria oceny prezentacji a) bdb - bardzo dobre merytorycznie, swobodne przedstawienie tematu w całości powiedziane, a nie odczytane, wyraźne akcentowanie ważnych kwestii - znakomita płynność pozbawiona potknięć - znakomite posługiwanie się słownictwem fachowym (zarówno w prezentacji, jak i na hand-oucie) - znakomicie przygotowany handout pozbawiony błędów językowych, z przejrzystą strukturą), b) db+ - bardzo dobre merytorycznie, swobodne przedstawienie tematu - w przeważającej mierze powiedziane, wspieranie się planem ew. słowami kluczowymi, wyraźne akcentowanie ważnych kwestii - bardzo dobra płynność z nieznacznymi potknięciami - bardzo dobre posługiwanie się słownictwem fachowym (zarówno w prezentacji, jak i na hand-oucie) - bardzo dobrze przygotowany handout z nielicznymi błędami językowymi ze strukturą wymagającą w nielicznych miejscach doprecyzowania c) db - dobre merytorycznie i swobodne przedstawienie tematu - w przeważającej mierze powiedziane, wspieranie się planem ew. słowami kluczowymi, w przeważającej mierze poprawne akcentowanie ważnych kwestii - dobra płynność z nieznacznymi potknięciami, sporadycznie zdarzają się zdania niedokończone - dobry zasób słownictwa fachowego -dobrze przygotowany handout z nielicznymi błędami jednak z dobrze rozbudowaną strukturą wymagającą w niektórych miejscach doprecyzowania d) dst+ - akceptowalne merytorycznie przedstawienie tematu, mało swobodne, wspieranie się notatkami przez połowę czasu wypowiedzi, nie zawsze akcentowanie ważnych kwestii - dostateczna płynność z licznymi potknięciami, sporadycznie zdarzają się zdania niedokończone - dostateczny zasób słownictwa fachowego - akceptowalny handout z nielicznymi błędami językowymi, dostatecznie rozbudowana struktura, która wymaga w całości doprecyzowania e) dst - akceptowalne merytorycznie przedstawienie tematu, mało swobodne, wspieranie się notatkami przez większość wypowiedzi, brak akcentowania ważnych kwestii - akceptowalna płynność, częste potknięcia i wiele niedokończonych zdań - mały zasób słownictwa fachowego - niestarannie przygotowany handout z błędami i słabo rozbudowaną strukturą f) ndst - nieprzygotowanie do zajęć lub niewystarczające przygotowanie do zajęć

Literatura

Obowiązkowa

1. - Balcerzan Edward, Literatura z literatury (strategie tłumaczy). Katowice 1998.
2. - Barańczak Stanisław, Ocalone w tłumaczeniu. Szkice o warsztacie tłumacza poezji z dołączeniem małej antologii przekładów. Poznań 1992.
3. Bednarczyk, Anna, Wybory translatorskie. Modyfikacje tekstu literackiego w przekładzie i kontekst asocjacyjny. Łask 2005.
4. - Dedecius Karl, Notatnik tłumacza. Kraków 1974.
5. Ekier Jakub, Papierowy zadatek nieśmiertelności. O jednym wierszu Petera Horsta Neumanna. W: OderÜbersetzen: deutsch-polnisches Übersetzungsjahrbuch 1/2010, s. 120-123.
6. - Gajewska Agnieszka, Mizerkiewicz Tomasz (red.), Ćwiczenia z poetyki. Warszawa 2006.
7. - Krysztofiak Maria, Przekład literacki we współczesnej translatoryce. Poznań 1996.
8. - Krysztofiak Maria, Przekład literacki a translatologia. Poznań 1999.
9. Musiołek-Kłosińska Katarzyna (red.), Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce. Warszawa 2001.
10. Pisarska Alicja, Tomaszkiewicz Teresa, Współczesne tendencje przekładoznawcze. Podręcznik dla studentów neofilologii. Poznań 1996.
11. Sommerfeld Beate, Problemfelder der literarischen Übersetzungsanalyse. Lehr- und Übungsbuch für Studierende und Lehrende der Translationswissenschaft. Poznań 2015.
12. Szewczyk Grażyna Barbara, O polskich tłumaczeniach poezji Josepha von Eichendorffa. W: OderÜbersetzen: deutsch-polnisches Übersetzungsjahrbuch 2/2011, s. 169-177.
13. Wawrzyniak Zdzisław, Jakość tekstu jako kryterium ewaluacji kreatywności translatorskiej. W: Tekst i Dyskurs = Text und Diskurs 2, s. 39-47.
14. - Zdunkiewicz-Jedynak, Dorota (red.), Ćwiczenia ze stylistyki. Warszawa 2010.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	30
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie pracy pisemnej	25
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
LST_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznawania znaczenia wiedzy językowej i językoznawczej w rozwiązywaniu problemów związanych z komunikacją międzyludzką
LST_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwijania właściwych kompetencji zawodowych, odpowiedzialnego oraz twórczego pełnienia ról społecznych związanych z wykonywanym zawodem
LST_K2_U01	Absolwent/ka potrafi posługiwać się terminologią specjalistyczną z zakresu lingwistyki stosowanej w języku właściwym dla danej specjalności/specjalizacji
LST_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i łączyć informacje z różnych źródeł języka mówionego i pisanego
LST_K2_U06	Absolwent/ka potrafi krytycznie analizować prace innych autorów, dokonywać syntezy różnych poglądów, opracowywać i prezentować wyniki badań
LST_K2_U08	Absolwent/ka potrafi formułować i testować hipotezy związane z różnymi problemami z zakresu lingwistyki stosowanej
LST_K2_U11	Absolwent/ka potrafi planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, doskonalić zdobyte umiejętności oraz ukierunkować innych w tym zakresie
LST_K2_U12	Absolwent/ka potrafi odpowiednio zastosować posiadane kompetencje językowe właściwe dla wybranej specjalności/specjalizacji
LST_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną badań nad użyciem i przyswajaniem języka w formie pisemnej i ustnej
LST_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną badań nad kontekstami kulturowymi języka oraz badań w odniesieniu do społecznych i indywidualnych uwarunkowań funkcjonowania języka
LST_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie dokonania i szkoły badawcze dziedziny językoznawstwa oraz powiązane z nimi badania z innych dyscyplin naukowych
LST_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie kompleksową naturę i zmienność języka oraz komunikacji językowej, różnorodność języków i kultur, specyfikę komunikacji międzykulturowej i problemy komunikacyjne z tym związane